

РЕШЕНИЕ

№ 2936

гр. София, 29.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав,
в публично заседание на 29.03.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елка Атанасова

при участието на секретаря Кристина Григорова, като разгледа дело номер **257** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ вр. чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на Н. Г. Д. срещу Решение на директора на ТП на НОИ С. град № 2133-21-307/16.12.2021г., с което е оставена без уважение жалба с вх.№ 2175-21-586/10.06.2021г. на жалбоподателката срещу Разпореждане №[ЕГН] от 27.04.2021г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ, както и оставена без уважение жалба вх.№ 1012-21-1667/04.11.2021г. на жалбоподателката срещу Разпореждане № [ЕГН]/79 от 15.10.2021г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ. С разпореждане № [ЕГН]/79 от 15.10.2021г. е отменено Разпореждане №[ЕГН] от 27.04.2021г. и е отказано отпускането на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване на Н. Д..

С жалбата се иска от съда да постанови решение, с което отмени решението на директора на ТП на НОИ С. – град като незаконосъобразно, неправилно и нищожно. Претендира се, че процесното решение е постановено в нарушение на процесуалния и материалния закон и при неправилно тълкуване и прилагане на действащия закон по време и място във връзка с възникване на правото на пенсия и пенсионните права и правоотношения, а именно 21.09.1993г.-датата на раждане на жалбоподателката, съвпадаща с датата на инвалидизиране. Твърди се, че следва да се приложи материалния закон, действащ към тази дата и преди изменението му, обн. в ДВ бр.107 от 2014г., влязло в сила на 01.01.2015г., т.к. жалбоподателката е пенсионер от

раждането си, без прекъснати пенсионни права и следователно е приложим закона, действащ по време на възникване на правото за получаване на пенсия за инвалидност поради общо заболяване. Моли решението да бъде отменено, а преписката да бъде върната за ново произнасяне с указания по тълкуване и прилагане на закона по време и място.

В проведеното открито съдебно заседание жалбоподателката се явява лично и с адв. Ж.. Поддържа жалбата си и моли за отмяна на решението и потвърденото с него разпореждане. Моли за присъждане на адвокатско възнаграждение в минимален размер, за оказана безплатна правна защита и съдействие на материално затруднено лице, както и за разноски по делото.

Ответника по жалбата се представлява от юрисконсулт П., която моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна, недоказана, а решението на директора на ТП на НОИ С. град да бъде потвърдено. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

С молба, подадена на 17.02.2010г. от Н. Г. Д., е поискала отпускане на социална пенсия за инвалидност /СПИ/. Към молбата представила експертно решение (ЕР) № 0274 от 023/03.02.2010г на Първа МБАЛ С., с определена от органите на медицинската експертиза трайна намалена работоспособност /ТНР/ 74 %, с дата на инвалидизиране 21.09.1993г. и срок на инвалидността 01.02.2013г.

С разпореждане № [ЕГН]/05.03.2010г. на ръководител на „ПО” е отпусната социална пенсия за инвалидност по чл.90, ал.1 от КСО /отм/ считано от 21.09.2009г. /датата на навършване на 16 –годишна възраст на молителката/. Срокът на изплащане на социалната пенсия за инвалидност е продължаван въз основа на постановени при преосвидетелстване на лицето експертни решения на органите на медицинската експертиза.

Със заявление вх.№ 2112-21-320 от 27.01.2021г. /л.17/ Н. Д. е направила искане за отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване въз основа на ЕР на ТЕЛК № 2191 от 08.10.2020г. с определен трайно намалена работоспособност 60%, с дата на инвалидизиране 21.09.1993г. и срок на определения % на трайно намалена работоспособност - 01.10.2023г. Към заявлението са приложени 2 броя удостоверения за раждане, като жалбоподателката е заявила желание да се ползват наличните данни за осигурителния ѝ стаж и осигурителен доход от Регистъра на осигурените лица /чл.5, ал.4 от КСО/.

Въз основа на представените документи, с Разпореждане № [ЕГН] от 27.04.2021 на Д., на основание чл.74, ал.1 от КСО, е отпусната лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, считано от датата на подаденото заявление-27.01.2021г. Пенсията е определена по реда на чл.75 от КСО в размер на 186,13 лева, приравнен съгласно чл.75, ал.4 от КСО на минимален размер 255 лева. При издаване на разпореждането длъжностното лице по пенсионно осигуряване е зачело на жалбоподателката осигурителен стаж от 06 години, 05 месеца и 09 дни.

С Разпореждане № [ЕГН]/79 от 15.10.2021г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ (л.35), на основание чл.74 ал.1, ал.3 чл.114, ал.2 от КСО, е отменено като неправилно Разпореждане №[ЕГН] от 27.04.2021г. и е отказано отпускането на лична пенсия за инвалидност, поради общо заболяване, тъй като съгласно чл.74 ал.3 от КСО, инвалидите по рождение, за да придобият право на лична пенсия за инвалидност, е необходимо да имат една година действителен

осигурителен стаж, а на жалбоподателката Д. е зачетен осигурителен стаж след датата на инвалидизиране - 21.09.1993г. в размер 06 години, 05 месеца и 09 дни, от които 05 месеца и 17 дни общ осигурителен стаж в майчинство и 05 месеца и 17 дни действителен осигурителен стаж.

С Решение № 2153-21-307/16.12.2021г. директорът на ТП на НОИ С. – град е оставил без уважение жалба вх.№ 2175-21-586 от 10.06.2021г. на жалбоподателката срещу Разпореждане № [ЕГН] от 27.04.2021г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С. – град, с което на основание чл.74, ал.1 от КСО е отпусната лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, считано от датата на подаденото заявление, и жалба вх.№ 1012-21-1667 от 04.11.2021г. на жалбоподателката срещу Разпореждане № [ЕГН]/79 от 15.10.2021г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С. – град, с което на основание чл.74, ал.1 и ал.3 от КСО във вр. §1, ал.1, т.12 от ДР на КСО е отменено Разпореждане № [ЕГН] от 27.04.2021г. и е отказано отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване на Н. Г. Д., поради липса на изискуемия съгласно чл.74, ал.3 от КСО действителен осигурителен стаж.

По делото са представени и приети като доказателства представените с жалбата доказателства, както и доказателствата, съдържащи се в административната преписка и допълнително представени такива за компетентност на органите, издали разпореждането и потвърждаващото го решение, както и за подаване на жалбата срещу решението в срок.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 149 от АПК, от лице, имащо правен интерес от оспорване и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

По отношение на твърдението на жалбоподателката за нищожност на процесното решение, настоящият състав излага следното.:

Обявяването на нищожност на административен акт е средство за отстраняване на незаконосъобразни административни актове, засегнати от толкова съществен порок, че актът изначално, от момента на издаването му не може да породи правните последици, към които е насочен. За да не създава правна привидност, че съществува, при констатиране на основание за това, съдът следва да го отстрани от правния мир чрез прогласяване на неговата нищожност. В правната теория и съдебната практика безпротиворечиво се приема, че липсата на компетентност на административния орган и неспазването на установената форма във всички случаи води до нищожност на административния акт, докато противоречието на акта с материалния закон, е основание за нищожността му само тогава, когато правните му последици са напълно несъвместими с правовия ред така, че по никакъв начин, включително, ако би бил необжалваем, не биха могли да бъдат признати.

Критериите за нищожност, предвид основанията за оспорване по чл.146 от АПК, са установени от теорията и съдебната практика:

1.Съгласно чл.146, т.1 АПК, административният акт трябва да е издаден от компетентен орган- по материя, по място и по степен. В съответствие с ТР №2/1991г. на ВС, всяка некомпетентност води до нищожност. В конкретния случай, оспореното решение не е засегнато от порока по чл.146, т.1 АПК. Издадено е от компетентен орган- основанията за това, съдът ще посочи по-долу.

2. Неспазването на установената форма за административен акт-чл.146, т.2, вр.л.59 АПК поначало може да доведе само до унищожаемост на акта, освен ако порокът във формата е толкова съществен, че практически да се равнява на липса на форма, а отгук-и на липса на волеизявление. В процесния случай, изискването за форма на административния акт е спазено изцяло. Решението е в писмена форма и съдържа всички реквизити по чл.59, ал.2 АПК, доколкото приложимият специален закон – КСО не съдържа специални изисквания към формата и съдържанието на акта.

3. Неспазването на административнопроизводствените правила-чл.146, т.3 АПК- може само по изключение да доведе до нищожност-тогава, когато е довело до липса на волеизявление и същото очевидно не е налице спрямо процесния акт.

4. Противоречието с материалния закон-чл.146, т.4 АПК-води до нищожност само, когато е налице пълна липса на предпоставките, визирани в хипотезата на приложимата материалноправна норма; когато актът е лишен изцяло от законно основание; когато акт със същото съдържание не може да бъде издаден въз основа на никакъв закон и от нито един орган. В случая оспореното решение е постановено в съответствие с приложимите материалноправни разпоредби, а наведените в обратния смисъл доводи на жалбоподателя са неоснователни. Подробни мотиви съдът ще изложи по-долу.

5. Последното изискване за законосъобразност е за съответствие с целта на закона-чл.146, т.5 АПК-правомощието за издаване на акта да не е насочено към постигане на друга цел, различна от законоустановената. Несъответствието с целта на закона /превратното упражняване на власт/ обуславя нищожност само, ако преследваната с административния акт цел е различна от законоустановената и не би могла да се постигне с никакъв акт, нито на същия, нито на който и да е друг орган. Преследваната с издаването на оспорения в настоящото производство акт цел не само, че не покрива условията за нищожност на това основание, но и напълно съответства на законоустановената-при липса на законови предпоставки, лицето не може да придобие право на пенсия.

Предвид изложеното не са налице основанията за обявяване на нищожност на оспореното решение.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган по чл. 117 от КСО- директорът на ТП на НОИ С.-град, видно от приложената по делото Заповед № 1712 от 17.08.2015г. и Заповед № 1016-40-772/18.07.2017г. на Управител на НОИ. Потвърдените с него разпореждания също са издадени от компетентен орган, видно от приложените по делото Заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г. на директора на ТП на НОИ С.-град.

Двата акта отговарят на изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК и съдържат всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания, послужили за издаването им

При издаването на решението, както и на потвърдените с него разпореждания не са допуснати съществени процесуални нарушения.

В хода на съдебното производство не са представени доказателства, установяващи факти, различни от установените факти в административното производство, относно продължителността на осигурителния стаж, придобит от жалбоподателката от датата на инвалидизирането ѝ – 21.09.1993г. Наличието на подобни доказателства не се и твърди от страна на жалбоподателката ѝ, както и не се оспорва продължителността на осигурителния ѝ стаж.

Спорният въпрос в настоящото производство е по отношение на приложимия материален закон - дали този, действащ към момента на инвалидизацията или този, действащ към момента на подаване на заявление вх.№ 2112-21-320 от 27.01.2021г. /л.17/, т.е. спорът между страните е изцяло правен.

Съгласно чл. 73, ал. 1 от КСО правото на пенсия за инвалидност се поражда от датата на инвалидизирането, а за слепите по рождение и за ослепелите преди постъпване на работа - от датата на заявлението по чл. 94. Представените писмени доказателства- ЕР на ТЕЛК и НЕЛК недвусмислено сочат, датата на инвалидизирането- 21.09.1993г.-по рождение, а също така и заболяванията ѝ, които изключват слепотата. С оглед императивната разпоредба на чл. 113, ал. 3 от Закона за здравето, влязлото в сила експертно решение на ТЕЛК има задължителния характер по отношение всички лица, органи и организации в страната, включително и относно определената с него дата на инвалидизиране. Ето защо и за Д. е приложим чл. 74, ал. 3 от КСО, според който „Лицата с вродени и лицата с придобити трайни увреждания до постъпване на работа придобиват право на пенсия за инвалидност поради общо заболяване при една година действителен осигурителен стаж”. Същата има 05 месеца и 17 дни действителен осигурителен стаж, неоспорен от жалбоподателката, т.е. не отговаря на изискването на чл. 74, ал. 3 от КСО. Ето защо и оспореният административен акт е постановен в съответствие със действащия към момента на съставянето му закон

От приложените по делото експертни решения на ТЕЛК, се установява, че датата на инвалидизиране на жалбоподателката е 21.09.1993 г. Определението за действителен стаж е дадено в §.1, ал. 1, т. 12 от ДР на КСО и то е действително изслуженото време по трудово или служебно правоотношение, времето, през което лицето е работило по друго правоотношение и е било задължително осигурено за инвалидност, старост и смърт, както и времето, през което лицето е подлежало на задължително осигуряване за своя сметка и е внесло дължимите осигурителни вноски.

Жалбоподателката не оспорва, че нейният действителен осигурителен стаж е този, който е приет в обжалваното решение, а именно 5 месеца и 17 дни или под установения минимум по чл.74, ал.3 от 1 година. Следователно тя не придобива право на процесния вид пенсия на основание по-благоприятната разпоредба на ал. 3, въпреки, че по отношение на нея е налице инвалидност по рождение

Преценката за това, дали едно лице придобива право на определен вид социално плащане, вкл. пенсия, и от кой момент, както и при какви условия става това, се преценява към подаването на заявлението за пенсиониране, в общия случай. Правните норми, определящи основания и предпоставките за придобиване на такова право, са от материално правен характер и уреждат отношения, които са висящи или които възникват към съответния момент. В случай, че Д. е имала право на отпускане на инвалидна пенсия при действието на отменените вече Закон за пенсиите и ППЗП, то това нейно право е било срочно. Предпоставките за отпускане на различни видове осигурителни плащания се изменят във времето и за да се отпусне една пенсия към настоящия момент е от значение лицето да отговаря на настоящите изисквания на действащото право. А какви са те, вече бе посочено в настоящия съдебен акт. Несъмнено такива не са налице по отношение на жалбоподателката.

Съгласно нормата на чл. 94 от КСО пенсиите се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата. Ако документите са подадени след изтичане на 2-месечния срок от придобиване на правото, пенсиите се отпускат от датата на подаването им. Специално

що се касае до пенсиите за инвалидност, то съгл., ал. 3 такава се отпуска от датата на заявлението до ТЕЛК (НЕЛК), ако необходимите документи за пенсиониране са подадени в териториалното поделение на Националния осигурителен институт в едномесечен срок от влизането в сила на експертното решение на ТЕЛК (НЕЛК). Заявлението на Д. е подадено на 27.01.2021 г., т.е. извън този срок, поради което именно тази дата е определяща за отпускането на пенсията, в случай, че такава се дължи и към нея следва да бъде преценено действащото законодателство за определяне на предпоставките за възникване на съответното субективно право. Няма законова причина, въз основа на която пенсия да бъде отпускната на Д. през 2021 г. въз основа на ЕР от 1993 г., което е със срочен характер.

Що се касае до възраженията на касационния жалбоподател относно приложението на действащия към момента на раждането ѝ материален закон следва да се има предвид, че пенсията за инвалидност поради общо заболяване е поискана от лицето през 2021 г. при действието на КСО, т.е. приложимото законодателство се определя към момента на подаване на заявлението или влизане в сила на ЕР (Решение № 15214 от 19.11.2013 г. на ВАС по адм. д. № 9916/2013 г., VI отд.).

С оглед изложеното подадената жалба следва да бъде отхвърлена като неоснователна. При този изход на спора на ответника се дължи юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 143 от АПК, ал. 3 от АПК, определено по реда на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 37 от ЗПП, във връзка с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, в размер на 100 лв.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, във връзка с чл. 118, ал. 3 от КСО, Административен съд София-град

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. Г. Д. срещу Решение на директора на ТП на НОИ С. град № 2133-21-307/16.12.2021г., с което е оставена без уважение жалба с вх.№ 2175-21-586/10.06.2021г. срещу 2175-21-586/10.06.2021г. на жалбоподателката срещу Разпореждане №[ЕГН] от 27.04.2021г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ, както и оставена без уважение жалба вх.№ 1012-21-1667/04.11.2021г. на жалбоподателката срещу разпореждане № [ЕГН]/79 от 15.10.2021г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ.

ОСЪЖДА Н. Г. Д. с ЕГН [ЕГН], да заплати на ТП на НОИ С.-град сумата от 100 лв. /сто/, представляваща юрисконсултско възнаграждение. Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ:

